

Neprijatelji u povrtnjaku tokom leta

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; гл.ас. д-р Дима Маркова; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 30.06.2020 Брой: 6/2020

Štetnici

Koloradski krompirov bubaš

Vrsta – *Leptinotarsa decemlineata*

Simptomi

Koloradski krompirov bubaš je glavni štetočina krompira u našoj zemlji. Široko je rasprostranjen i od presudnog je značaja za proizvodnju krompira;

Takođe oštećuje paradajz i plavi patlidžan;

Odrasli i larve grizu lišće, ostavljajući samo debele žile;

Larve prvog stupnja grizu donju epidermu i parenhim listova;

Nakon drugog stupnja, larve uništavaju mesnati deo listova, a kasnije i žile i peteljke;

U slučaju masovne infestacije, biljke mogu biti do 100% defolirane. Plavi patlidžan napada ozbiljno.

Životni ciklus

Štetočina prezimljava kao odrasli insekat u zemljištu;

Razvija od 1 do 3 generacije godišnje;

Izlazi na temperaturi zemljišta od 14-15⁰C, na dubini od 20-25 cm;

U suvom proleću, izlazak bubaša se odlaže;

Na temperaturi od 15-20⁰ C bubaši nisu aktivni;

Optimalna temperatura za razvoj jaja je 22-25⁰C i relativna vlažnost vazduha 70-75%;

Larve prolaze kroz četiri larvarna stupnja;

Ishrana, migracija i razmnožavanje štetočine zavise od temperature.

Suzbijanje

- Suzbijanje štetočine počinje izlaskom prezimljenih odraslih jedinki;
- Kada je gustina populacije visoka, bubaši se mogu ručno sakupiti i uništiti pre nego što polažu jaja na listovima;
- Hemijsko suzbijanje se sprovodi na sledećim pragovima:
 - larve 3-4 kom / biljka;
 - odrasli 4-5 kom/100 biljaka;

Registrovani insekticidi za suzbijanje: Biscaya 240 OD 20 ml/da; VAZTAC New 100 EC 10 ml/da; Decis 100 EC 12.5 ml/da; Calypso 480 SC 10-15 ml/da; Mageos 8 g/da; Oikos EC 100-150 ml/da;

Moljac minir paradajza

Vrsta – Tuta absoluta

Simptomi

Preferiraju lišće i stabiljke biljaka, ali takođe napadaju plodove.

Oštećenje se sastoji od kratkih i širokih mina na listovima, u kojima se mogu videti gusenice i izmet.

Životni ciklus

Moljci su aktivni noću, a danju se skrivaju.

Oštećenja nanose gusenice.

Suzbijanje

- Korišćenje feromonskih klopki za monitoring i smanjenje gustine populacije;
- Postavljanje crnih lepljivih klopki;
- Pri niskoj gustini populacije u zaštićenom prostoru, može se uvesti jedan od bioloških agenasa *Macrolophus pygmaeus* ili *Nesidiocoris tenuis*;
- Tretman sredstvima za zaštitu bilja (SZP) po pojavi, ekonomski prag u zaštićenom prostoru: gusenice – 10% listova sa minama; 4% oštećenih plodova;
- Odobreni SZP: Avant 150 EC 25 ml/da; Alverde 240 SC 100 ml/da; Altacor 35 WG 8-12 g/da; Ampligo 150 ZC 40 ml/da; Affirm 095 SG 150 g/da; Bermectin 50-100 ml/da; Voliam Targo 063 SC 0.08%; Confidor Energy OD 80 ml/da; Coragen 20 SC 14-20 ml/da; Exalt 200-240 ml/da; Lannate 20 SL 125 ml/da; Lannate 25 WP 100 g/da; Mospilan 20 SP 0.02%; NeemAzal T/S 0.3%; Picador 20 SL 0.05%; Rapax SBS 100-200 ml/da; Sineis 480 SC 10-25 ml/da; Warrant 20 SL 50 g/da.

Lisne vaši

Vrsta – Fam. Aphididae

Simptomi

Lisne vaši nanose štetu sisanjem biljnih sokova sa donje strane listova, koji se postepeno deformišu i žute.

Biljke zaostaju u razvoju, deo cvetova opada, a plodovi ostaju nerazvijeni.

Životni ciklus

Zbog visoke reproduktivne sposobnosti i višegeneracijskog razvoja, lisne vaši mogu u kratkom vremenu da prekriju veliki broj biljaka i formiraju guste kolonije. Lisne vaši su vektori opasnih virusnih oboljenja povrtarskih kultura (virus mozaika krastavca).

Suzbijanje

- Redovne kontrole površina pod povrćem. Kada se utvrdi gustina od 2-5% zaraženih biljaka, sprovodi se tretman SZP;
- Odobreni afidici: Ampligo 150 ZC 40 ml/da; Biscaya 240 OD 0.06%; Danadim Progress 400 EC/Rogor L40/Bi-58 Top 0.05-0.075%; Deka EC/Desha EC/ Dena EC 50 ml/da; Deltagri 30-50 ml/da; Decis 100 EC 7.5-17.5 ml/da; Closer 120 SC 20 ml/da; Calypso 480 SC 0.02%; Confidor Energy OD 0.06%; Kohinor 200 SL 0.05%; Lannate 25 WP 90-100 g/da; Lannate 20 SL 125 ml/da; Mavrik 2 F 0.02%; Masai WP 15-25 g/da; Meteor 0.08-0.09%; Mospilan 20 SP 0.0125%; Mospilan 20 SG 25 g/da; Picador 20 SL 0.05%; Sivanto Prime 45 ml/da; Skato 30-50 ml/da; Teppeki 10 g/da; Trebon 0.065%.

Tripsi

Vrsta – Duvanov trips (Thrips tabaci) i Zapadni cvjetni trips (Frankliniella occidentalis)

Simptomi

Na napadnutim biljnim organima (listovi, peteljke, cvetovi i plodovi) formiraju se male beličaste pege sa tamnim tačkama, koje su izmet štetočine.

Pri većoj gustini populacije, pege se spajaju i listovi suše.

Generativni organi biljaka (pupoljci i plodovi) napadnuti u ranim fazama razvoja se deformišu, suše i otpadaju.

Životni ciklus

Povoljni uslovi za razvoj duvanovog tripsa su visoke temperature i niska vlažnost vazduha.

Zapadni cv